

Sygn. akt III AUa 178/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rzeźniowiecka (spr.)

Sędziowie: SSA Jolanta Wolska

del. SSO Anna Rodak

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2015 r. w Ł.

sprawy (...) **z siedzibą w R. przy udziale zainteresowanego D. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 15 grudnia 2014 r. sygn. akt V U 6309/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T. na rzecz (...) z siedzibą w R. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.**

Sygn. akt: III AUa 178/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w T., ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracownika (...) w R. D. D. we wrześniu 2010 r. – 15661,16 zł – ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe oraz 15277,44 zł – ubezpieczenie zdrowotne.

Odwołanie od tej decyzji wniósł płatnik składek (...) w R., domagając jej zmiany poprzez ustalenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne została prawidłowo ustalona przez płatnika, a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz płatnika kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zdaniem płatnika składek wypłaty dokonane przez płatnika na rzecz zainteresowanego pracownika w okresach objętych decyzją, tytułem ekwiwalentu pieniężnego za „wczasy turystyczne” w ramach ZFŚS, nie stanowiły bowiem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 19 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczególnych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (Dz.U. z 1998 r., Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zainteresowany D. D. nie zajął stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z 15 grudnia 2014 r., sygn. akt: V U 6309/14, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż podstawa wymiaru składek za wrzesień 2010 r. za D. D., na ubezpieczenia społeczne wynosi – 15.661,16 zł i na ubezpieczenie zdrowotne – 15.277,44 zł (pkt 1 wyroku) i orzekł o kosztach procesu (pkt 2).

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło po następujących ustaleniach faktycznych i prawnych.

(...) z siedzibą w R. jako pracodawca (płatnik składek), jest zobowiązany do odprowadzania składek do ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych pracowników tj. ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz ubezpieczenia zdrowotnego.

W dniu 16 lipca 2010 roku pomiędzy Pracodawcą – Spółką (...) Spółka Akcyjna w R., (...) Spółka Akcyjna w B., (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. koło O., (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł., (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. a związkami zawodowymi działającymi w (...) Spółka Akcyjna, w (...) Spółka Akcyjna oraz w (...) Spółka Akcyjna zostało zawarte porozumienie – umowa gwarancyjna na okoliczność procesu konsolidacji w grupie (...) w tym połączenia (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A. w koncern działający w obszarze energetyka konwencjonalna, a także utworzenia z tych spółek akcyjnych – oddziałów spółki przejmującej w celu zabezpieczenia należnych pracownikom praw i świadczeń oraz uprawnień związków zawodowych działających w łączonych podmiotach. W Preambule tej umowy przewidziano, że postanowienia (...) będą stosowane do pracowników w takim samym zakresie podmiotowym, przedmiotowym i czasowym co najmniej do końca okresu gwarancji zatrudnienia określonych w (...) i umowach społecznych, nie dłużej jednak niż do dnia wejście w życie Nowych Układów Zbiorowych pracy zawierających rozstrzygnięcia nie mniej korzystne niż te, które obowiązywały pracowników w dniu przejścia do nowego pracodawcy.

W §6 umowy gwarancyjnej Pracodawcy ((...) S.A., (...) S.A., (...) S.A.), Spółka (...) ((...) S.A) oraz Gwaranci ((...) S.A. z siedzibą w Ł., (...) S.A. z siedzibą w W. i ich następcy prawni) zobowiązali się, że u (...) w okresie obowiązywania niniejszej umowy będą tworzone zakładowe fundusze świadczeń socjalnych. Ponadto wszystkie te podmioty zobowiązały się, że w dniu utworzenia funduszy, zostaną one zwiększone o środki pieniężne , należności i zobowiązania zakładowych funduszy socjalnych (...) S.A., (...) S.A., (...) S.A. a tym samym środki te nie będą przekazywane do zakładowego funduszu świadczeń socjalnych spółki (...), chyba że to przekazanie wynika z treści art. 7 ust. 3b ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Ponadto pracodawcy, spółka przejmująca oraz gwaranci zobowiązali się, że wydatkowanie środków zgromadzonych na funduszach następować będzie na zasadach przewidzianych w obowiązujących u pracodawców Regulaminach Zakładowego funduszu Świadczeń Socjalnych (ust. 4 § 6)

W sierpniu 2010 roku został wyodrębniony Oddział Elektrownia (...) jako odrębny pracodawca. Oddział zatrudniał wówczas około 4 tysięcy osób. Obecnie zatrudnia około 3400 osób. Oddział przejął dotychczasowych pracowników. Większość przejętych pracowników, to byli pracownicy z długoletnim stażem, z wysokimi wynagrodzeniami. Zarobki pracowników fizycznych w 2011 r. oscyływały w granicach 5000 zł, pracowników administracji – w granicach 4500 – 5000 zł. Natomiast kadra kierownicza miała wyższe zarobki średnio o 30% od pracowników fizycznych.

W okresie od 1 stycznia 2010 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. w Oddziale Elektrownia (...) S.A. obowiązywał Zakładowy Regulamin Świadczeń Socjalnych na rok 2010.

Zakresem działalności socjalnej zgodnie z § 1 pkt 3.1 Regulaminu z 2010 roku było objęte świadczenie usług w zakresie różnych form wypoczynku, działalności kulturalno – oświatowej, działalności sportowo – rekreacyjnej, udzielania

pomocy materialnej – rzeczowej lub finansowej, udzielania pomocy zwrotnej lub bezzwrotnej na cele mieszkaniowe na warunkach określonych w umowie między pracodawcą a pożyczkobiorcą.

Osobami uprawnionymi do korzystania z Funduszu byli: pracownicy zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy w (...) S.A., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. oraz członkowie ich rodzin, emeryci i renciści oraz członkowie ich rodzin, osoby uprawnione na podstawie umów o prowadzeniu wspólnej działalności socjalnej oraz członkowie ich rodzin, członkowie rodzin pracowników zmarłych w trakcie zatrudnienia w (...) S.A., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o.

Członkowie rodzin zgodnie z § 1 pkt 4.2 regulaminu byli mąż, żona, dzieci własne i drugiego małżonka, przysposobione (orzeczenie sądu o przysposobieniu dziecka), w rodzinach zastępczych i będące pod opieką ustanowioną przez sąd – w wieku do 18 lat, dzieci o orzeczonej niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym, będące pod opieką rodziców bez względu na wiek, młodzież ucząca się do 25 lat będąca na wyłącznym utrzymaniu rodziców.

Uprawniony – osoba mogąca korzystać z ZFŚS w rozumieniu § 1 pkt 4.1. – mógł ubiegać się o świadczenie socjalne po przepracowaniu w (...) S.A. lub w spółkach (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o. jednego roku. Wyjątek stanowiła „pomoc rzeczowo – finansowa”, która mogła być przyznana z dniem zatrudnienia.

Zasady przeznaczania środków Funduszu na finansowanie działalności socjalnej organizowanej na rzecz osób uprawnionych oraz zasady i warunki korzystania z tych usług określał przedmiotowy Zakładowy Regulamin uzgodniony z organizacjami związkowymi, zatwierdzony przez Prezesa Zarządu (...) SA.

W ramach funduszu – w myśl § 2 tego regulaminu – były realizowane następujące rodzaje działalności socjalnej:

1. wypoczynek pracowniczy – działalność ta obejmowała:

- refundację wczasów i innych form wypoczynku w obiektach spółek zależnych od (...) S.A.
- refundację w ustalonej kwocie (załącznik nr 1) dla kwalifikujących się do dofinansowania do wczasów krajowych lub zagranicznych,
- wczasy turystyczne (na zasadzie wypłat ekwiwalentu pieniężnego),
- wypoczynek profilaktyczno-leczniczy i sanatoryjny,
- wczasy z udziałem dzieci o orzeczonej niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym będące pod opieką rodziców bez względu na wiek,
- wypoczynek weekendowy – na zasadzie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego.

2. wypoczynek dzieci krajowy lub zagraniczny,

3. turystyka krajowa lub zagraniczna,

4. działalność sportowa i rekreacyjna krajowa,

5. działalność kulturalno – oświatowa,

6. imprezy okolicznościowe i inne świadczenia,

7. pomoc rzeczowo – finansowa w postaci zapomóg losowych pomocy rzeczowej lub finansowej.

Zasady i kryteria przydziału usług i świadczeń w zakresie działalności socjalnej określał § 2 pkt 8. Uprawniony (za wyjątkiem dzieci) mógł się ubiegać raz na dwa lata o dofinansowanie ze środków ZFŚS do wypoczynku o czasie trwania minimum 8 dni. W przypadku zatrudnionych obojga małżonków w (...) S.A., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o.

każdy z nich mógł się ubiegać o świadczenie wczasowe osobno. Uprawniony mógł również ubiegać się o ekwiwalent pieniężny za wczasy turystyczne. Wysokość ekwiwalentu określona została w punkcie 3 objaśnień i wynosiła za wczasy turystyczne dla pracowników i ich rodzin oraz dzieci emerytów i rencistów w kwocie 800 zł na osobę. Dla emerytów i rencistów wielkość ekwiwalentu ustalona została na kwotę 600 zł na osobę. Dla współmałżonków emerytów i rencistów wielkość ekwiwalentu wynosiła 400 zł na osobę. Kwota ekwiwalentu pieniężnego za wczasy turystyczne miała być zróżnicowana. W przypadku pobierania zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego: 850 zł, pozostali pracownicy: 800 zł. Ustalono również, że okres trwania wczasów turystycznych wynosić musi minimum 8 dni. W przypadku pracowników czynnych zawodowo skierowanie na wczasy turystyczne wymagało potwierdzenia urlopowania przez zakład pracy (§ 2 pkt 8.3.5 regulaminu).

Ponadto każdy pracownik uprawniony (po przepracowaniu jednego roku w w (...) S.A., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., E. Sp. z o.o. czynnie wykonujący pracę zawodową na dzień wypłaty świadczenia) mógł otrzymać ekwiwalent pieniężny jako dofinansowanie do „wypoczynku weekendowego”, za który uważa się wypoczynek w dni ustawowo wolne od pracy, organizowany indywidualnie przez pracowników. Zasady realizacji świadczenia zostały określone w punkcie 6 objaśnień, w którym przewidziano, że wysokość i terminy wypłat ekwiwalentu pieniężnego na wypoczynek weekendowy, każdorazowo będą uzgadniane ze Związkami Zawodowymi. Protokół uzgodnień miał być podstawą realizacji świadczenia. Kwota ekwiwalentu pieniężnego miała być zróżnicowana i zależeć miała od faktu pobierania, bądź nie zasiłku rodzinnego/pielęgnacyjnego przez uprawnionego pracownika (§ 2 pkt 8.3.6 oraz pkt 6 objaśnień).

W okresie od września 2010 r. do grudnia 2010 r. ekwiwalent pieniężny za wczasy turystyczne wypłacono ogółem 765 pracownikom, w tym 752 osobom w kwocie 800 zł na członka rodziny, 7 osobom w kwocie 850 zł na członka rodziny – osoby uprawnione do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego. Pracownikom zatrudnionym w ramach tzw. umów migracyjnych wypłacono ekwiwalent pieniężny do wysokości rocznego odpisu obowiązkowego na ZFŚS: 1 osobie w kwocie 1231,19 złotych, 1 osobie w kwocie 1739,49 złotych, 1 osobie w kwocie 2062,69 złote, 2 osobom w kwocie 209,69 złotych, 1 osobie w kwocie 2000 złotych.

Płatnik wypłacił zainteresowanemu D. D. tytułem dofinansowania do wczasów turystycznych we wrześniu 2010 r. łącznie 3200 zł. Pracownicy przed otrzymaniem pomocy z ZFŚS w postaci ekwiwalentów pieniężnych za wczasy turystyczne, nie składali oświadczeń majątkowych. Pracownicy, którzy pobierali zasiłek rodzinny lub pielęgnacyjny i chcieli otrzymać wyższe świadczenie weekendowe, musieli złożyć zaświadczenie o fakcie pobierania tych zasiłków.

W spornym okresie tylko jeden pracownik płatnika uprawniony był do pobierania zasiłku rodzinnego.

W okresie od dnia 12 sierpnia 2013 roku do dnia 16 października 2013 roku organ rentowy przeprowadził u płatnika kontrolę, która wykazała, że pracownicy przy ubieganiu się o wypłatę ekwiwalentów pieniężnych za „wczasy turystyczne” nie składali oświadczeń o dochodach na jednego członka rodziny.

Oświadczenia o dochodach rodziny, pracownicy składali jedynie w przypadku dofinansowania do wypoczynku pracowniczego krajowego i zagranicznego, wypoczynku dzieci i młodzieży krajowego i zagranicznego, turystyki-zorganizowane wycieczki krajowe i zagraniczne. Podstawą do obliczenia dofinansowania do w/w form wypoczynku była wysokość średniego miesięcznego przychodu za rok ubiegły przypadająca na członka rodziny, a wypłata odbywała się zgodnie z tabelą wskaźników oraz formuły określonej w załączniku nr 1 do Regulaminu. Przyznane kwoty dofinansowania dla pracowników były zróżnicowane i uzależnione od sytuacji materialnej rodziny.

W dniu 31 października 2013 roku płatnik składek zgłosił zastrzeżenia do protokołu kontroli. Organ rentowy częściowo uwzględnił zgłoszone zastrzeżenia i w dniu 14 listopada 2013 roku wydał aneks do protokołu kontroli z dnia 16 października 2013 roku. Płatnik nie kwestionował rachunkowych wyliczeń podstaw wymiaru składek ustalonych przez ZUS w zaskarżonej decyzji, a jedynie twierdził, że sporne świadczenia jako świadczenia socjalne, nie powinny być wliczane do podstawy wymiaru składek.

Płatnik składek ustalił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia pracownika płatnika D. D. w miesiącu wrześniu 2010 r. na kwoty 15.661,16 zł na ubezpieczenie chorobowe i ubezpieczenie wypadkowe i 15.277,46 zł na ubezpieczenie zdrowotne;

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie. Sąd uznał, że wypłacona zainteresowanemu we wrześniu 2010 r. z ZFŚS kwota 3200 zł tytułem dofinansowania do czasów turystycznych była świadczeniem przeznaczonym na cele socjalne z zastosowaniem kryterium socjalnego wskazanego w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (t.j.: Dz.U. z 2015, poz. 111).

W uzasadnieniu stanu prawnego Sąd I instancji przywołał m.in. art. 18 ust. 1 w związku z art. 20a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz.U. z 2015 r., poz. 121), zgodnie z którym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art. 4 pkt 9 i pkt 10 tej ustawy. Stosownie do powołanego wyżej punktu 9 art. 4 – użyte w ustawie określenie przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu: zatrudnienia w ramach stosunku pracy (...). Nadto w myśl art. 81 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób. Wskazano też art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t.: Dz.U. z 2012 r., poz. 361), w myśl którego za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za nie wykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Enumeratywny katalog przychodów, które nie stanowią podstawy wymiaru składek zawiera rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. rozporządzenia, podstawy wymiaru składek nie stanowią, świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ponieważ ww. przepis jest wyjątkiem od ogólnej zasady podlegania obowiązkowi składkowemu każdego przychodu, to na odwołującym się – a nie organie rentowym - spoczywał ciężar dowodu, że wypłacone pracownikom świadczenia weekendowe mieściły się w granicach pomocy finansowej. Sąd Okręgowy powołał też art. 2 pkt 1 ustawy o ZFŚS, zgodnie z którym działalność socjalna to usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno – oświatowej, sportowo – rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej-rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową.

Zdaniem Sądu Okręgowego do stwierdzenia, że dane świadczenie podlega zwolnieniu z obowiązku „oskładkowania” nie wystarczy, aby świadczenie było wypłacone w ramach ZFŚS ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach szeroko pojętej działalności socjalnej. O tym, czy świadczenia wypłacane z ZFŚS realizują cele socjalne decyduje treść art. 8 ustępn 1 ustawy o ZFŚS. Z tego przepisu wynika zaś, że przyznawanie ulgowych usługi świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Wprawdzie zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z Funduszu, w myśl ustępu 2 art. 8 ustawy, określa pracodawca w regulaminie, ale nie może być on sprzeczny z treścią art. 8 ust. 1 ustawy, co oznacza, że nie może przyznawać ulgowych usług i świadczeń oraz dopłat z Funduszu w oderwaniu od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (tzw. kryterium socjalne). W konsekwencji o tym, czy dane świadczenie wypłacone z ZFŚS spełnia kryterium socjalne nie decyduje wyłącznie to, czy było finansowane ze środków Funduszu oraz jego cel (pomoc pracownikom), ale także – czy zostało ono uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej.

Obowiązujące u płatnika w spornym okresie regulaminy przewidywały wypłatę z ZFŚS jako dofinansowania do wypoczynku pracowniczego m.in. ekwiwalentu z tytułu wczasów turystycznych. Regulaminy wprowadzały kryterium, od którego spełnienia zależała wysokość przyznanego świadczenia, którym był fakt pobierania bądź nie przez pracownika zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego oraz ilość członków w rodzinie pracownika. Niewątpliwie kryterium zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego jest kryterium socjalnym. Natomiast kryterium ilości osób w rodzinie uprawnionego uwzględnia zarówno sytuację rodzinną jak i materialną. Zasiłek rodzinny przysługiwał w spornym okresie tylko tym rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 504 zł lub 583 zł – w przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności (art. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych). W spornym okresie, z uwagi na przekroczenie wymaganego progu dochodowego, tylko jeden pracownik pobierał zasiłek rodzinny. Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. W spornym okresie wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosiła 153 zł i pobierały je 23 osoby zatrudnione u płatnika.

Sąd Okręgowy zważył, że ekwiwalent z tytułu wczasów turystycznych nie przysługiwał każdemu pracownikowi, ale tylko temu, który w rzeczywistości skorzystał z wyjazdu trwającego minimum 8 dni i to raz na dwa lata. Ubiegający się o wypłatę świadczenia z tytułu wczasów turystycznych musiał złożyć pisemny wniosek o wypłatę tego świadczenia wraz z kartą urlopową. We wniosku wymieniał wszystkie osoby uprawnione korzystające razem z nim z wypoczynku wyjazdowego i jeśli pobierał zasiłek rodzinny lub pielęgnacyjny, to załączał do wniosku stosowne zaświadczenie w tym zakresie. Mimo zatem, że wysokość ekwiwalentu z tytułu wczasów turystycznych zależała od faktu pobierania zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego, to jednak nie było to jedyne kryterium. Drugim kryterium, od którego zależała wysokość świadczenia z tytułu wczasów turystycznych było kryterium rodzinne i materialne w postaci ilości osób uprawnionych do skorzystania z takiego świadczenia w rodzinie zainteresowanego. Osobami uprawnionymi do otrzymania dofinansowania z tytułu wczasów turystycznych byli pracownicy, emeryci i renciści oraz członkowie rodzin pracowników lub emerytów i rencistów. Do członków rodzin regulaminy zaliczały małżonków, dzieci do 18 lat (własne, drugiego małżonka, przysposobione, w rodzinach zastępczych i będące pod opieką ustanowioną przez sąd), dzieci o orzeczonej niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym, będące pod opieką bez względu na wiek, młodzież ucząca się do 25 lat będąca na wyłącznym utrzymaniu rodziców. A zatem wysokość dofinansowania każdorazowo zależała od liczby osób korzystających z tzw. wczasów turystycznych, co w sposób wystarczający zróżnicowało wypłacone pracownikom świadczenia z tego tytułu.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że przyznając w 2010 roku świadczenia z tytułu wczasów turystycznych (...) Komisja Socjalna analizowała sytuację każdego z pracowników, którzy składali wnioski o dofinansowanie wypoczynku organizowanego we własnym zakresie. Komisja musiała sprawdzić karty urlopowe celem ustalenia, czy pracownik korzystał z urlopu w wymiarze minimum 8 dni, wnioski o wypłatę świadczenia celem ustalenia ilości osób uprawnionych, a także zaświadczenia o fakcie pobierania zasiłku pielęgnacyjnego, które miały wpływ na wysokość ostatecznie przyznanego świadczenia. Oznacza to, że płatnik dokonał indywidualnej analizy sytuacji życiowej, rodzinnej i majątkowej każdego z uprawnionych do uzyskania spornych ulgowych świadczeń socjalnych, do czego był zobligowany treścią przepisu art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS oraz treścią obowiązującego w spornym okresie regulaminu (...). W ocenie Sądu Okręgowego, wypłata świadczeń zależała od sytuacji rodzinnej i materialnej (ilości osób w rodzinie pracownika) i sytuacji życiowej uprawnionych (pobieranie zasiłku pielęgnacyjnego).

W konsekwencji wypłacone poszczególnym pracownikom w 2010 roku świadczenia, w tym zainteresowanemu we wrześniu 2010 r. w kwocie 3200 zł, były zróżnicowane. Sąd uznał, że płatnik rozdysponował środki Funduszu na

wypłaty ekwiwalentu pieniężnego na wczasy turystyczne zgodnie z ustawą o ZFŚS i regulaminem. Tym samym świadczenie wypłacone zainteresowanemu we wrześniu 2010 r. z tytułu wczasów turystycznych w kwocie 3200 zł nie stanowi dodatkowego wynagrodzenia, a co za tym idzie nie stanowi podstawy wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej w związku z § 1 rozporządzenia (...) z 18 grudnia 1998 r.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1 wyroku. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, w szczególności § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. rozporządzenia (...) z 18 grudnia 1998 r. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne wartość wypłaconych zainteresowanym ekwiwalentów z tytułu „wczasów turystycznych”.

- art. 2 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przyznany i wypłacony przez płatnika składek ekwiwalent z tytułu „wczasów turystycznych” miał charakter socjalny, podczas gdy przeczy temu literalna wykładnia przywołanych przepisów.

W ocenie apelującego organu rentowego, przypadku świadczeń urlopowych, wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego, pracodawca nie badał sytuacji materialnej i osobistej uprawnionych przed przyznaniem/wypłaceniem spornego świadczenia. Każdemu z uprawnionych członków w rodzinie pracownika przysługiwała jednakowa kwota ekwiwalentu. W efekcie (niezależnie od sytuacji materialnej i życiowej rodziny pracownika, oraz uzyskiwanych przez jej członków dochodu, czy majątku) każdej np. trzyosobowej rodzinie przysługiwało dofinansowanie w wysokości 2400 zł. W ocenie ZUS, przy przyznawaniu świadczeń z ZFŚS kryterium socjalne należy odnosić nie do osoby pracownika, ale do każdego uprawnionego do ich wypłaty, którym, w zależności od zapisu w regulaminie ZFŚS, może być nie tylko pracownik, ale również członek jego rodziny. Świadczenia wypłacone z pominięciem zasady określonej w art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS nie mogą być ocenione (w sensie prawnym), jako świadczenia socjalne i w konsekwencji nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom. Skoro zatem pracodawca w regulaminie wskazał, że wypoczynek pracowniczy jest jedną z form działalności socjalnej pracodawcy, to winien był w tym wypadku stosować przy przyznawaniu tego świadczenia kryteria sytuacji życiowej i rodzinnej oraz dochodu brutto na osobę w rodzinie. W uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 22 stycznia 2013 r., III AUa 759/12 wskazano, że w zakresie przyznawania świadczeń socjalnych nie może być wzięte pod uwagę tylko jedno kryterium - ilość posiadanych przez pracowników dzieci. Zasada "każdemu po równo" pozostaje w opozycji do kryterium socjalnego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 579/00 (OSNP 2003/14/331) doświadczenie życiowe wskazuje, iż jest mało prawdopodobne, aby dwie uprawnione osoby pozostawały w jednakowej sytuacji materialnej, życiowej i rodzinnej, a tylko taka (lub bardzo zbliżona) pozwalałaby na przyznanie świadczeń w tej samej wysokości. Tym bardziej, zdaniem Sądu Najwyższego, możliwość taką należy wyłączyć, gdy uprawnionymi jest kilka, kilkanaście czy kilkadziesiąt osób. Wśród pracowników każdego zakładu pracy, a zwłaszcza tak dużego (ponad 4 tys. pracowników zarabiających od ok. 3 do kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie), znajdują się tacy pracownicy, którzy mają dzieci i osiągają niskie dochody lub też mają dzieci, ale osiągają wysokie dochody, mają małżonków którzy osiągają dochody, pobierają świadczenia lub nie...itd. Tych okoliczności płatnik składek w ogóle nie badał. Płatnik przed przyznaniem świadczeń winien co najmniej uzyskać od pracowników informacje o wysokości dochodu przypadającego na członka rodziny i od tego kryterium uzależnić wysokość wypłacanego „świadczenia urlopowego”. Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że skoro prawie wszyscy uprawnieni otrzymali „świadczenia urlopowe” w jednakowej wysokości, to świadczenie takie winno zostać ocenione jako dodatkowy przychód, a nie świadczenie z funduszu świadczeń socjalnych, podlegające wyłączeniu z podstawy wymiaru składek w oparciu o § 2 ust.1, pkt 19 rozporządzenia (...) z 18 grudnia 1998 r. oraz art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W konkluzji swojego stanowiska organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, jak też zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

W rozpatrywanej sprawie spór, wyznaczony treścią decyzji organu rentowego, dotyczy oceny prawnej, czy jedno ze świadczeń przyznawanych pracownikom w 2011 roku w ramach działalności socjalnej finansowanej z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przez pracodawcę – płatnika składek (...) S.A. Oddział Elektrownia (...) w R. miało charakter socjalny w rozumieniu ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t.: Dz.U. z 2015 r., poz. 111). Przy czym w niniejszej sprawie chodzi o wypłatę pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego do czasów turystycznych we wrześniu 2010 r. w kwocie 3200 zł. Ustalenie charakteru tego świadczenia ma decydujące znaczenie dla prawidłowego określenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników, podlegających, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) – ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i z mocy art. 11 pkt 1 i art. 12 pkt 1 tej ustawy, ubezpieczeniom chorobowemu i wypadkowemu oraz podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t.: Dz.U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 ze zm.). Organ rentowy ustalił nową, wyższą podstawę wymiaru tych składek, wliczając do niej ww. świadczenie, przyznane zainteresowanemu pracownikowi we wrześniu 2010 r. w kwocie 3200 zł. Przy czym spór zogniskował się wokół samej zasady, a nie dotyczył rachunkowej prawidłowości ustalenia wysokości podstaw wymiaru składek.

W myśl art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ustawy o s.u.s., podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi przychód, o jakim mowa w art. 4 pkt 9 tej ustawy. Stosownie do punktu 9 art. 4, użyte w ustawie określenie przychód oznacza przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z wymienionych tam tytułów, w tym z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Zgodnie zaś z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2012r., poz. 361) za przychody m.in. ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń. Należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że ekwiwalent pieniężny za wczasy turystyczne, jako świadczenie socjalne, podlega wyłączeniu z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie w myśl przepisu §2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106). Wynikający z tego rozporządzenia katalog przychodów niestanowiących podstawy wymiaru składek jest zbiorem zamkniętym. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia nie stanowią podstawy wymiaru składek świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Aby dokonać prawidłowej oceny, czy określony przychód pracownika jest wyłączony z podstawy wymiaru składek, jako wyjątek od zasady uregulowany w § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia, należy zbadać, czy świadczenie zostało sfinansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, a więc zgodnie z zasadami uregulowanymi w ustawie o ZFŚS (w tym z treścią art. 2 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 i 2 ustawy). W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że w przypadku świadczeń wypłacanych indywidualnie pracownikom (w odróżnieniu od działalności socjalnej zakładu opartej na zasadach powszechnej dostępności) z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wyłączone są w ramach cyt. § 2 ust. 1 pkt 19 jedynie świadczenia przyznawane z zachowaniem kryterium socjalnego, tj. świadczenia przyznane z uwzględnieniem art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS stanowiącego, że przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 579/00, OSNP 2003 nr 14, poz. 331, z 8 maja 2002 r., I PKN 267/01, OSNP 2004 Nr 6, poz. 99; z 25 sierpnia 2004 r., I PK 22/03, OSNP 2005 nr 6, poz. 80, z dnia 16 sierpnia 2005 r., I PK 12/05, OSNP 2006 nr 11 – 12, poz. 182; z dnia 6 lutego 2008 r., II PK 156/07, OSNP 2009 nr 7-8, poz. 96; z dnia 16 września 2009 r., I UK 121/09, OSNP 2011 nr 9 – 10, poz. 133 i z dnia 10 września 2013 r., I UK 74/13, niepubl., z 8 stycznia 2014 r., I UK 202/13, LEX 1436168). W uzasadnieniu wyroku z 10 lipca 2014 r., II UK 472/13, Sąd

Najwyższy po raz kolejny podkreślił, że „przyznawanie świadczeń z ZFŚS wymaga stosowania kryteriów socjalnych z art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS”. Sąd Apelacyjny podziela powyższe stanowisko i przyjmuje, że na gruncie niniejszej sprawy dystrybucja świadczeń w ramach ZFŚS w postaci ekwiwalentu pieniężnego, jako dofinansowanie do wypoczynku urlopowego, adresowanych do indywidualnych pracowników, musi być zgodna z treścią art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS, który ustanawia tzw. kryterium socjalne. Mianowicie przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z ZFŚS, w każdym przypadku musi być uzależnione wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu, co z kolei wyklucza przyznawanie takich ulgowych świadczeń i usług ogółowi zatrudnionych w tej samej wysokości, według zasady „każdemu po równo”. Z art. 2 pkt 1 wynika wprost, że działalność socjalna w ramach ZFŚS w odniesieniu do indywidualnych pracowników (w odróżnieniu od działalności socjalnej grupowej) ma zasadniczo postać „udzielania pomocy materialnej – rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych umową”. Warto też przypomnieć, że fundusz świadczeń socjalnych jest instytucją prawną, która ma łagodzić różnice w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Jest on wyrazem funkcji społecznej zakładu pracy (stąd dofinansowanie różnego rodzaju działalności grupowej), zaś jego adresatami są przede wszystkim pracownicy i ich rodziny o najniższych dochodach.

Przepis art. 8 ust. 2 ustawy o ZFŚS wymaga, by pracodawca w regulaminie, w uzgodnieniu ze związkami zawodowymi, ustalił między innymi warunki korzystania przez osoby uprawnione z usług i świadczeń finansowanych z funduszu, ale niesprzecznie z kryterium z art. 8 ust. 1 ustawy (w przypadku świadczeń adresowanych indywidualnie). Ustawa o ZFŚS rzeczywiście nie określa, w jaki sposób pracodawca ma ustalić położenie życiowe, rodzinne i materialne osoby uprawnionej do korzystania z tego funduszu. Oznacza to, że pracodawca ma swobodę w wyborze kryteriów, na podstawie których sytuację pracowników ustali. Ma także swobodę w doborze instrumentów, przy pomocy których ustali położenie socjalne osób uprawnionych. Ważne jest, co prawidłowo zaakcentował Sąd Okręgowy, aby pracodawca był w stanie wykazać, że przed przyznaniem świadczenia z funduszu rzeczywiście uzależnił samo przyznanie świadczenia, a następnie jego wysokość od faktycznego poznania sytuacji socjalnej pracownika.

Zgodzić się przy tym należy z zapatrywaniami wyrażanymi w piśmiennictwie, że ustawodawca nie dokonał hierarchizacji wymienionych kryteriów. Wydaje się, że najistotniejsza jest sytuacja materialna uprawnionego, a jednak pracodawca ułokował ją jako ostatnią, co więcej, jako pierwszą wskazał sytuację życiową. Miernik sytuacji życiowej zawiera w sobie element wyjątkowości, gdyż sytuacja życiowa często ma charakter przemijający. Cechy takiej z reguły nie można przypisać sytuacji materialnej i rodzinnej, które mają długotrwały wymiar. Prowadzi to do wniosku, że ustawodawca nie wyłonił spośród przyjętych kryteriów czynnika priorytetowego, a zatem doniosłości poszczególnych kryteriów poszukiwać należy w istocie poszczególnych świadczeń. „Kryteria socjalne w procesie redystrybucji środków funduszu nie konkurują ze sobą. Ich relacja polega na wzajemnym uzupełnianiu się”. W przypadku niektórych świadczeń (paczki świąteczne) istotna może być tylko sytuacja rodzinna (ilość dzieci), a kryterium materialne praktycznie roli nie odgrywa, zaś w przypadku dofinansowania do wczasów znaczenie ma kryterium materialne, ale i rodzinne, tj. ilość osób w rodzinie (tak P. P. „Kryteria socjalne a dystrybucja środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych”, *Monitor Prawa Pracy* 2010 nr 12). W rozpatrywanym przypadku płatnik składek przy przyznawaniu świadczeń weekendowych kryterium rodzinne praktycznie pominął, co w konsekwencji nie doprowadziło do rzeczywistego zróżnicowania wysokości tych świadczeń.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że przyjęte przez pracodawcę kryterium dochodu uprawniającego do zasiłku rodzinnego (materialne) oraz zasiłku pielęgnacyjnego (życiowe), co do zasady stanowi kryterium socjalne wskazane w art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS. Jednocześnie mała liczba osób spełniających przyjęte kryterium nie przesądza o jego bezużyteczności czy pozorności. Z charakteru świadczenia i zastosowanych kryteriów (zasiłku pielęgnacyjnego/rodzinnego) wynika, że przyznanie świadczeń urlopowych miało na celu wyrównanie różnic wynikających z niższych dochodów rodziny pracownika (zasiłek rodzinny) lub wyższych kosztów zorganizowania wypoczynku rodziny z niepełnosprawnym dzieckiem lub innym członkiem rodziny (zasiłek pielęgnacyjny). W tym kontekście zasadnicze znaczenie ma nie tyle ocena samego kryterium (choć ono winno być zgodne z art. 8 ust. 1 ustawy), ile ustalenie, czy przyznane świadczenie rzeczywiście zmierzało do zaspokojenia potrzeb socjalnych pracowników, co wyraża się w zróżnicowaniu ich wartości w zależności od sytuacji życiowej, majątkowej czy rodzinnej

pracowników. Z tego punktu widzenia Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że zastosowane kryterium socjalne w przypadku świadczenia urlopowego, doprowadziło do istotnego, realnego zróżnicowania ich wartości w zależności od sytuacji rodzinnej, majątkowej i życiowej pracowników zgodnie z art. 8 ust. 1, co w konsekwencji doprowadziło do rzeczywistego (a nie tylko pozornego) wyrównania różnic w organizacji wypoczynku urlopowego pracowników. Podkreślenia wymaga, że świadczenia urlopowe były przyznawane w oparciu o wszystkie ustawowe mierniki: życiowe (prawo do zasiłku pielęgnacyjnego), materialne (dochód uprawniający do zasiłku rodzinnego) oraz rodzinne (liczba członków rodziny pracownika). W efekcie zastosowanego kryterium socjalnego doszło do realnego zróżnicowania świadczeń. Pracownik nieposiadający rodziny otrzymywał 800 zł. Zainteresowany w niniejszej sprawie otrzymał świadczenie w kwocie 3200 zł. Pracownik posiadający 4 – osobową rodzinę w zależności od tego, czy był uprawniony do zasiłku rodzinnego bądź pielęgnacyjnego, mógł otrzymać 3200 zł albo 3400 zł. W rezultacie należy podzielić ocenę Sądu pierwszej instancji, że w wyniku zastosowanych czysto socjalnych kryteriów nastąpiło widoczne, czytelne i uzasadnione celem świadczenia zróżnicowanie przyznanych świadczeń w zależności od sytuacji materialnej, rodzinnej oraz życiowej pracowników. Pozwala to obiektywnie ocenić, że zastosowane kryterium socjalne doprowadziło w rezultacie do rozdysponowania środków przeznaczonych na ustalony w regulaminie cel socjalny (zmierzający do zniwelowania różnic w możliwości organizacji wypoczynku urlopowego pracowników) w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, tj. zgodnie z zapisami ustawy o ZFŚS i treścią regulaminu. W tym miejscu należy uznać za chybione zarzuty z apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego § 2 ust. 1 pkt 19 cyt. rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 1998 r. poprzez niewłaściwe jego zastosowanie polegające na przyjęciu, że nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie wartość ekwiwalentów z tytułu wczasów turystycznych oraz art. 2 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że ekwiwalent z tytułu wczasów turystycznych miał charakter socjalny, podczas gdy przeczy temu literalna wykładnia przywołanych przepisów. Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i przyporządkował do niewadliwych ustaleń odpowiednie normy prawa materialnego. Z tych ustaleń, które Sąd Apelacyjny w całości podziela, wynika jednoznacznie, że w przypadku świadczenia urlopowego regulamin ZFŚS był zgodny z ustawą o ZFŚS i przewidywał dystrybucję świadczeń wyłącznie w oparciu o kryterium socjalne. Ustalenia Sądu prowadzą do wniosku, że przed przyznaniem świadczenia urlopowego była badana indywidualna sytuacja uprawnionych, na co wskazuje konieczność sprawdzenia przez pracodawcę, czy uprawniony korzystał z urlopu, w jakim wymiarze (czy było to wymagane minimum 8 dni) oraz ilości członków rodziny. W świetle ww. ustaleń zupełnie chybiony jest zarzut organu rentowego, że pracodawca zastosował tylko jedno kryterium – ilości członków rodziny pracownika, ponieważ w przypadku świadczenia urlopowego było to jedno z trzech (jak wyżej wskazano) kryteriów socjalnych. Nietrafny jest też zarzut, że zastosowane kryteria nie doprowadziły do realnego zróżnicowania wysokości świadczeń, ponieważ każdy uprawniony (którym wg ZUS nie jest pracownik, tylko poszczególny członek jego rodziny) otrzymywał taką samą kwotę 800 zł albo 850 zł, jeśli miał prawo do zasiłku rodzinnego lub pielęgnacyjnego. Z treści regulaminu wynika jednak, że uprawnionym do świadczenia urlopowego jest pracownik korzystający z potwierdzonego przez pracodawcę okresu urlopowania minimum 8 dni (8.3.5. regulaminu ZFŚS). Natomiast wysokość świadczenia jest zależna od ilości osób w rodzinie (pkt 3 objaśnień stanowiących zał. do regulaminu). W rezultacie, wbrew zarzutom organu rentowego, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że wysokość świadczenia urlopowego została zróżnicowana z uwzględnieniem kryterium rodzinnego, ale też materialnego i życiowego, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o ZFŚS.

Podsumowując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, zasadne było przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że świadczenie urlopowe, jako świadczenie przeznaczone na cele socjalne w ramach ZFŚS w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r., nie podlega wliczeniu do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne pracownika.

Podzielając ostatecznie stanowisko Sądu Okręgowego i nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji. O kosztach postępowania w drugiej instancji – stosownie do jego wyników – orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 2 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 490) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Przewodniczący: Sędziowie: